

Oponentský posudek k bakalářské práci:

Multikulturalismus a menšiny : se zaměřením na integraci imigrantů v České republice

Autorka: Vladislav Fryč, SČHP

Autor předkládá bakalářskou práci, ve které se věnuje problematice menšin v současné globalizované společnosti poznamenané fenoménem migrace. Zaměřuje se na problematiku integrace menšin v ČR, pro kterou považuje za nosnou myšlenku ideu tzv. „evropského multikulturalismu“.

Formální stránka práce

Práce odpovídá svým rozsahem zadání. Ačkoliv autor uvádí, že práce má i praktickou část, jedná se o ve skutečnosti o práci teoretickou. Autor v ní totiž nepředkládá výsledky svého empirického výzkumu. V práci jsou výrazné mezery mezi jednotlivými odstavci, což ji uměle prodlužuje, ale zároveň nejsou vůbec žádné mezery mezi koncem kapitoly a nadpisem kapitoly následující. Podkapitola 5.1 na s. 21-22 by spíše patřila do kapitoly o pojmech. Na s. 35 autor uvádí, že představí „příběhy“ lidí, kterým představovaný projekt pomáhal. Bylo by vhodné, kdyby autor v bakalářské práci používal odbornou terminologii, a použil tedy termín kasuistiky. Je však třeba ocenit, že autor pracuje s velkým množstvím publikací a dalších pramenů, což je u teoretické bakalářské práce nutné, aby byla srovnatelná s bakalářskými pracemi, které mají teoretickou a praktickou část.

Jazyková stránka práce

Práce je napsána poněkud zvláštním stylem, některé věty jsou zbytečně „šroubované“, na několika místech je sloveso z nepochopitelných důvodů dáno na konec věty či souvětí. Autor používá čárky i tam, kde by být neměly, nebo je naopak nepoužívá tam, kde by být měly. Některé věty jsou správně pochopitelné jen z kontextu. To vše velmi znesnadňuje čtení práce.

Obsahová stránka práce

Je třeba ocenit, že autor vychází z přímých pramenů MPSV a MV ČR, které jsou k dispozici v přílohové části práce. Zároveň je využita i celá řada odborné literatury.

V části, která je věnována objasnění pojmů, autor vysvětluje řadu výrazů, které v práci používá, a to tak, že tato pasáž nepůsobí jako přepsaný slovník, což je třeba ocenit. Bohužel zde však autor nevysvětluje, jak chápe pojem *migrace*, tedy klíčový termín své práce! Podobně je třeba zmínit, že další pro práci klíčový pojem *multikulturalita*, je na s. 9-10 pouze opsán, ale ne vysvětlen.

Na s. 17-18 autor poctivě podrobil *multikulturalismus* kritice. Práci by neuškodilo, kdyby také vysvětlil, proč multikulturalismus přesto považuje za vůdčí linii pro integraci cizinců.

Na s. 22 autor tvrdí, že většina lidí v ČR nepovažuje příchod cizinců za pozitivní jev. Toto kategorické tvrzení však není řádně doloženo odkazem, což je hrubá chyba. Na s. 24 není podobně doloženo tvrzení, že si s ukrajinskými dělníky češi spojují nárůst kriminality.

Za metodologickou chybu je třeba považovat v kapitole 5.3 o jednotlivých menšinách jejich definování. Zatímco se většina zmiňovaných menšin definuje na základě státní příslušnosti (občané Ukrajiny, Ruska, Vietnamu a Číny) je poslední menšina definována na základě náboženství jako muslimové (kap. 5.3.3). Autor se zde sice zmiňuje o různých komunitách imigrantů, které jsou definovány podle národnosti nebo státní příslušnosti, ale principiálně všechny shrnuje pod pojem muslimové. MV, z jejichž materiálů autor vychází, však takto

menšiny nedefinuje. Zůstává také nepochopitelné, proč v této kapitole autor píše podrobněji právě o Afgháncích.

Autor v práci zastává teorii multikulturalismu, kterou považuje za vhodnou pro to, aby se jí řídila integrační politika státu. V přehledu menšin však zmiňuje jen ty, u kterých se integrace nedaří. Práci by rozhodně neuškodilo, kdyby autor zvažil i skutečnost, že některé menšiny se v ČR integrují nebo integrovali úspěšně: slovenská, polská ve Slezsku nebo i menšina řecká. Bylo by zajímavé, kdyby se autor pokusil zjistit, na jakých idejích stojí úspěšná integrace těchto menšin, a své poznatky srovnal s teorií multikulturalismu a na ní postavené integraci cizinců.

V kapitole 7.1 chybí zdroj, ze kterého je projekt, kterému je kapitola věnována, popisován. Není také uvedeno číslo, podle kterého by šlo identifikovat, o jakou část OPRLZ se jedná. Celé kapitole by pak neuškodil podrobnější popis projektu. Autor mohl např. podrobněji vysvětlit, jak se pro tento projekt získávají dobrovolníci, na kterých z velké části projekt stojí, jak se navazuje kontakt s klientem, jak klienti kontaktují OPU, atp. Takto má z hlediska výkonu sociální práce kapitola nulovou hodnotu, protože se čtenář to tom, jak se v rámci projektu pracuje, nic konkrétního nedoví.

Závěr práce působí dosti rozpačitě, což je zřejmě dáno z velké části stylem, jakým autor práci psal. Např. představu o tom, že česká společnost je homogenní nevyvracejí Rómové, jak tvrdí autor, ale skutečnost, že v ČR žije velká rómská komunita. Tato věta je jedním z příkladů, jak je práce napsána: Z kontextu je pochopitelné, co chce autor říci, ale podobná tvrzení působí hodně zavádějícím dojmem, což práci velmi uškodilo.

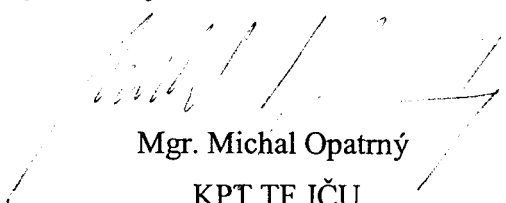
Autora bych požádal, aby při obhajobě odpověděl na tyto otázky, resp. reagoval na následující podněty:

- Vysvětlete, co myslíte větou ze s. 12: „*Přístup státu se dělí, vzhledem k pohledu a přístupu k migraci, na legální a nelegální.*“
- Vysvětlete, jak v práci chápete pojmy *migrace* a *multikulturalita*.
- Vysvětlete, proč přes kritiku multikulturalismu, kterou předkládáte na s. 17-18, ho považujete za nosnou myšlenku integrace?
- Uveďte zdroj, na základě kterého tvrdíte, že většina obyvatel ČR nepovažuje příchod cizinců za pozitivní jev. Podobně i u tvrzení, že si s ukrajinskými dělníky obyvatelé ČR spojují nárůst kriminality. Vysvětlete, co rozumíte pod pojmem „tradiční ukrajinská skupina“.

Celkové hodnocení

Práci doporučuji k obhajobě.

V Českých Budějovicích, 26. 1. 2007

Mgr. Michal Opatrný

KPT TF JČU